

**Załącznik
do uchwały nr IV/20/15
Rady Miejskiej w Świdnicy
z dnia 23 stycznia 2015 r.**

**Program Wspierania Rodziny
w Gminie Miasto Świdnica
na lata 2015-2017**

Opracowanie: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy

I. Wprowadzenie

Program Wspierania Rodziny w Gminie Miasto Świdnica na lata 2015-2017 określa zadania, sformułowane w oparciu o sporządzoną diagnozę, w ramach lokalnej strategii pomocy rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do pełnienia tych funkcji. Zadania w ramach Programu obejmują pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Adresatami Programu są świdnickie dzieci, rodziny przeżywające trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej, w których wychowują się dzieci oraz rodziny, w których dzieci umieszczone zostały poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczych. Charakter poszczególnych działań dostosowany jest od potrzeb grup odbiorców.

Koordynatorem i głównym realizatorem Programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy. W realizacji Programu uczestniczą instytucje i organizacje wykonujące na rzecz mieszkańców Świdnicy zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny oraz inne pełniące funkcje wspierające, w szczególności:

- Urząd Miejski w Świdnicy,
- organizacje pozarządowe,
- placówki oświatowe,
- Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia w Świdnicy,
- Punkt Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy,
- Komenda Powiatowa Policji w Świdnicy.

Przyjęte kierunki działań zbieżne są z wytycznymi wynikającymi z dokumentów:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miasto Świdnica na lata 2011-2018.

II. Diagnoza

Aktualnie działania na rzecz rodzin w Gminie Miasto Świdnica realizowane są w oparciu o Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2012-2014. Diagnoza do Programu na lata następne 2015-2017 oparta została na informacjach zgromadzonych w trakcie sporządzania rocznych sprawozdań z realizacji zadań w 2012 r. i 2013 r.

Pod opieką pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy znajdowało się 1.788 rodzin w 2012 r. i 1.959 rodzin w 2013 r., z czego rodziny z dziećmi do ukończenia 17 roku życia w 2012 r. stanowiły 29,08% i w 2013 r. – 25,73%.

Tabela nr 1. Struktura rodzin z dziećmi objętych pomocą MOPS

rodziny	liczba rodzin	
	2012 r.	2013 r.
z dziećmi do ukończenia 17 r. ż.	520	504
wielodzietne	123	80
niepełne	279	207
wielopokoleniowe	85	64

Tabela nr 2. Rodziny objęte pomocą MOPS z podziałem na liczbę dzieci w rodzinie

liczba rodzin	liczba dzieci w rodzinie							
	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci	6 dzieci	7 dzieci	8 dzieci
2012 r.	227	174	75	30	8	5	-	1
2013 r.	208	177	76	28	11	2	1	1

Dzieci do ukończenia 17 roku życia z rodzin objętych pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej stanowiły 10,58% w 2012 r. i 10,76% w 2013 r. spośród ogółu mieszkańców Świdnicy w tym wieku.

Tabela nr 3. Rodziny objęte pomocą MOPS z podziałem na wiek dzieci

liczba dzieci w rodzinach	wiek dzieci																
	do 1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
2012 r.	124	56	62	67	45	53	53	53	46	59	54	58	37	55	59	57	60
2013 r.	71	57	67	57	67	64	69	71	52	52	47	52	59	41	54	44	60

Pracownicy socjalni poszczególnych rejonów działania na bieżąco prowadzą rozeznanie w rodzinach znajdujących się pod ich opieką. Dodatkowo w ramach dyżurów popołudniowych w godzinach od 15.30 do 17.30, w asyście funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Świdnicy, monitorują środowiska wskazane, jako zagrożone demoralizacją nieletnich.

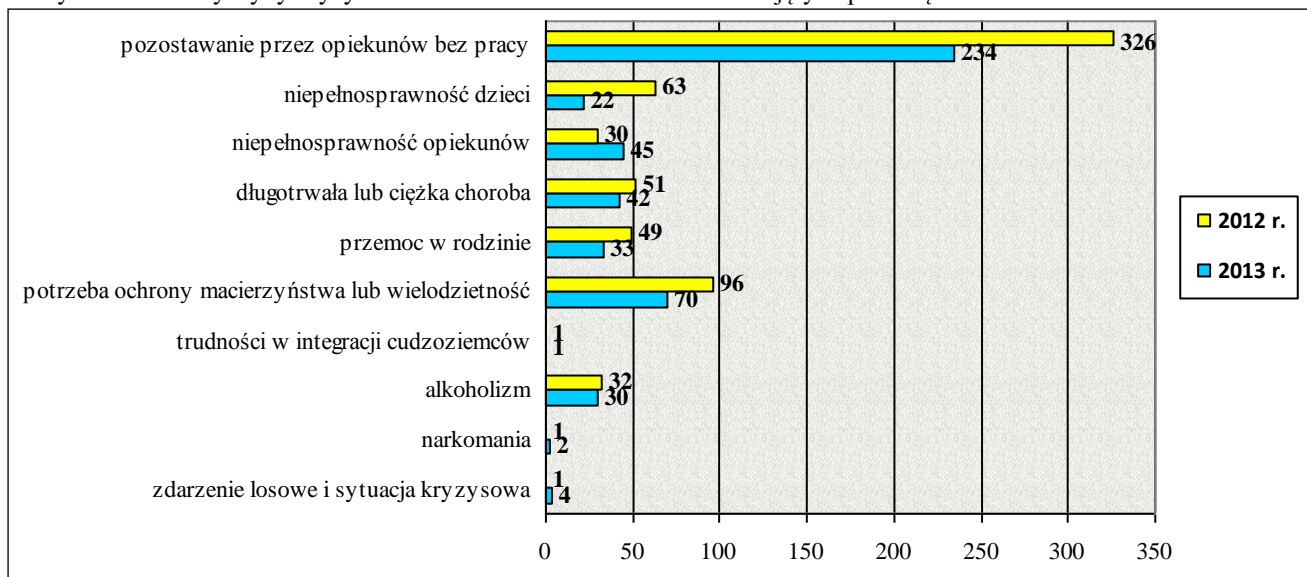
Tabela nr 4. Monitoring rodzin objętych pomocą MOPS

rodziny	2012 r.	2013 r.
systematycznie (regularnie) korzystające z pomocy MOPS we wszystkich formach	1.516	1.596
uwikłane w problemy uzależnień	221	192
ze zdiagnozowanym uzależnieniem członka rodziny	105	83
z dziećmi ze środowisk zagrożonych uzależnieniami, objętych monitorowaniem i motywowanych do podjęcia terapii przez rodziców	42	37
objęte patronażem popołudniowym	166 rodzin z 286 dziećmi	79 rodzin z 160 dziećmi

Negatywne zjawiska społeczne, jak ubóstwo, bezrobocie, przemoc, czy uzależnienia, są podstawowymi czynnikami, które w znaczący sposób wpływają na niewłaściwe funkcjonowanie rodziny. Są powodem ograniczenia dostępu rodzin do różnych obszarów życia społecznego.

Główną przesłanką korzystania ze świadczeń pomocy społecznej realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest bezrobocie towarzyszące ubóstwu. Przy tym u największej grupy odbiorców przyczyn ubóstwa należy doszukiwać się w sytuacji zdrowotnej członków rodziny. Ma to odzwierciedlenie również w sytuacji rodzin wychowujących dzieci do 18 roku życia.

Wykres nr 1. Przyczyny kryzysu w rodzinach z dziećmi do 18 r. ż. objętych pomocą MOPS

W pierwszej kolejności zadaniem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny. Realizowane ono jest głównie poprzez wypłacanie świadczeń pieniężnych.

Tabela nr 5. Świadczenia zabezpieczające podstawowe potrzeby bytowe rodzin

świadczenie	liczba świadczeniobiorców	
	2012 r.	2013 r.
zasiłek z tytułu potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	143 rodziny (591 osób w rodzinach)	155 rodzin (673 osoby w rodzinach)
zasiłek z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych	319 rodzin (1.066 osób w rodzinach)	353 rodziny (1.197 osób w rodzinach)
zasiłek rodzinny	2.143 osoby	2.029 osób
dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka	183 osoby	156 osób
dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	322 osoby	306 osób
dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	180 osób	182 osoby
zasiłek szkolny	138 uczniów	103 uczniów
stypendium szkolne	743 uczniów	836 uczniów

Dzieci i młodzież wymagające dożywiania objęte są przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej pomocą w ramach wieloletniego programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Program realizowany jest w formie finansowania posiłków i zasiłków celowych na zakup posiłków lub żywności. Nieodpłatne dożywianie przyznawane jest osobom i rodzinom, których dochód na osobę nie przekracza 200% kryterium dochodowego. W Świdnicy finansowane są obiady dwudaniowe dla dzieci spożywających posiłki w szkołach. Szczególny nacisk położono na to, by dzieci spożywały posiłki na terenie placówki. Przyjęto zasadę, że rodzice nie pobierają posiłków na wynos, poza wyjątkowymi sytuacjami. Daje to pewność, że pomoc w postaci dożywiania jest realizowana zgodnie z przeznaczeniem. Pracownicy socjalni i pedagodzy szkolni podejmują działania w celu objęcia dożywianiem wszystkich tego wymagających dzieci, uczniów szkół podstawowych i gimnazjów, w szczególności z rodzin dysfunkcyjnych.

Tabela nr 6. Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

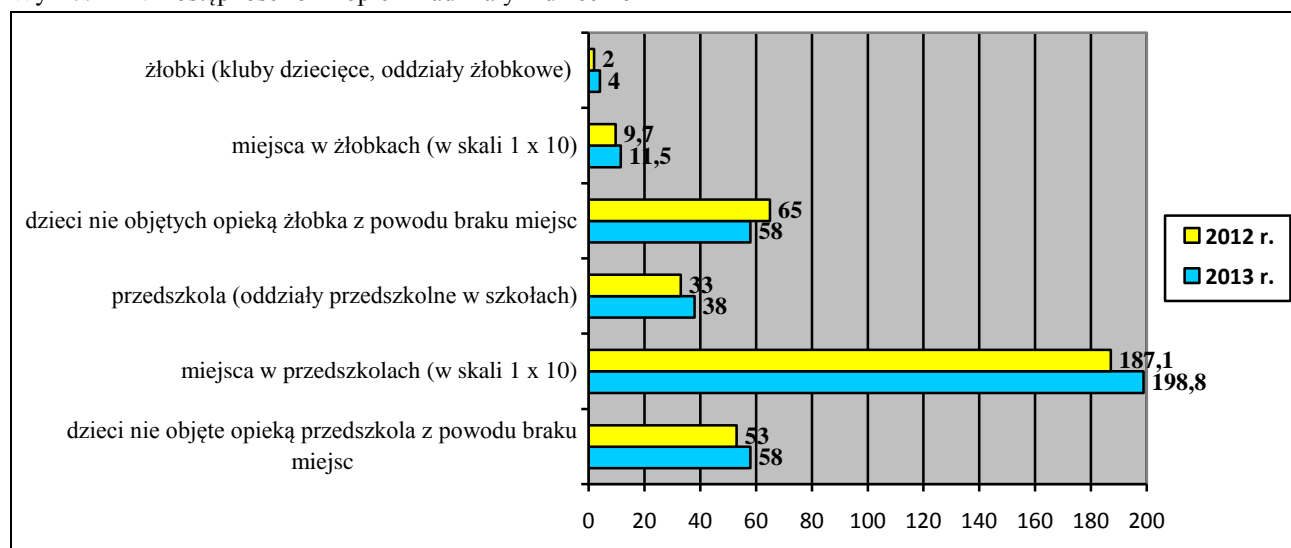
objęci dożywianiem	2012 r.	2013 r.
ogółem	1.069	945
w tym:		
dzieci do 7 r. ż.	199	169
uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	470	455

Również w ramach uczestnictwa w popołudniowych zajęciach świetlic środowiskowych z programem socjoterapeutycznym, dzieci i młodzież korzystają z posiłków. W 2012 r. placówki zapewniały miejsca dla 205 i w 2013 r. dla 225 dzieci i młodzieży. 160 w 2012 r. i 150 w 2013 r. podopiecznych korzystało z posiłków w formie obiadu. Pozostali w formie kanapek, owoców i napojów.

Pracownicy socjalni obejmują również podopieczne dzieci monitorowaniem ich sytuacji zdrowotnej. Wsparcia w tej formie wymagało w 2012 r. 166 rodzin, w których wychowywało się 250 dzieci oraz w 2013 r. 79 rodzin, wychowujących 160 dzieci. Odbywa się to przede wszystkim poprzez oględziny dziecka pod kątem stanu higieny, zranień, siniaków, otarć, stanu zdrowia. Monitorowane jest środowisko domowe pod kątem zabezpieczenia dziecka w odpowiednią żywność, leki w przypadku choroby, podłączoną energię elektryczną, ogrzewanie w mieszkaniu itp. Pracownicy socjalni utrzymują również kontakt z przychodnią – pielęgniarką środowiskową, lekarzem pediatrą, punktem szczepień oraz współpracują, w przypadku zagrożenia wystąpienia zaniedbań, z różnymi służbami np. policją, kuratorami, asystentami rodziny, psychologiem, pedagogiem szkolnym, wychowawcą placówki wsparcia dziennego.

Ważnym instrumentem polityki wobec rodzin jest zapewnienie form opieki nad dzieckiem. Powrót na rynek pracy, zwłaszcza kobiet po urodzeniu dziecka, uzależniony jest często od dostępu do miejsc opieki nad dzieckiem do lat 3 oraz do przedszkola. Trudność rodziców w łączeniu pracy zawodowej z życiem rodzinnym stanowi jedną z przyczyn ubożenia rodzin. Również dla dzieci, których rozwój przebiega nieharmonijnie lub z opóźnieniem, wychowanie przedszkolne jest szansą na wczesne wspieranie rozwoju w sferze poznawczej, funkcjonalnej i społecznej. Dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych objęte są opieką jednego przedszkola, w ramach 4 oddziałów integracyjnych i 2 oddziałów specjalnych. Dzieci z rodzin znajdujących się w złej sytuacji materialnej korzystają z nieodpłatnej opieki jednego przedszkola prowadzonego przez organizację pozarządową.

Wykres nr 2. Dostępność form opieki nad małym dzieckiem

Podstawową formą wsparcia w kryzysach szkolnych, rówieśniczych i osobistych dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych są świetlice środowiskowe. Dzieci otoczone opieką wychowawców w godzinach popołudniowych mają zapewnione warunki do nauki, zabawy, twórczego spędzania wolnego czasu, a także gorący posiłek. Uczestnikami zajęć są w większości dzieci z rodzin objętych pomocą społeczną. W Świdnicy funkcjonuje obecnie 6 świetlic opiekuńczo-wychowawczych z programem socjoterapeutycznym, prowadzonych przez organizacje pozarządowe w formie placówek wsparcia dziennego, które obejmują opieką 225 dzieci.

Rodziny przeżywające trudności opiekuńczo-wychowawcze od 2012 r. mogą zostać objęte wsparciem asystenta rodziny. Aktualnie w pracę z rodziną zaangażowanych jest 4 asystentów, w wymiarze 40 godzin tygodniowo. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, każdy z nich może objąć wsparciem maksymalnie do 20 środowisk, od 1 stycznia 2015 r. – do 15 środowisk.

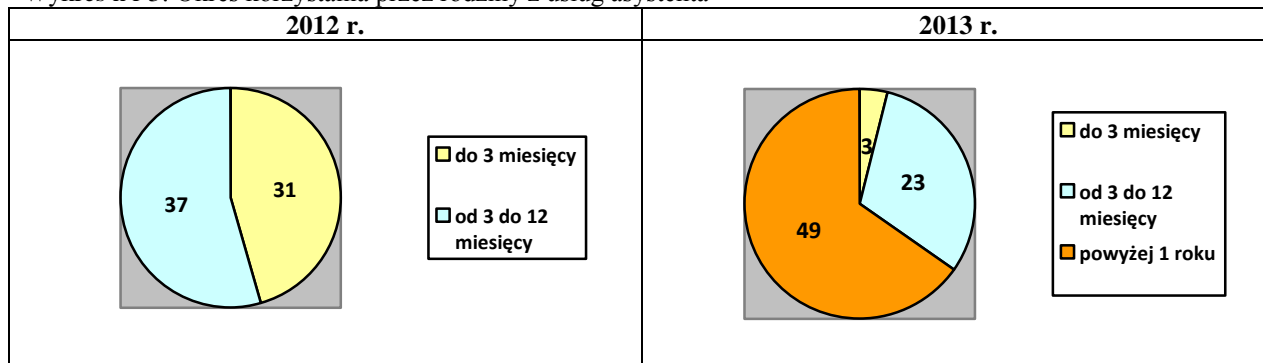
W Świdnicy asystentów zatrudnia organizacja pozarządowa Fundacja Ziemi Świdnickiej na Rzecz Wspierania Profesjonalnej Pomocy „SKSK”, realizująca zadanie na zlecenie Gminy Miasta Świdnicy.

Tabela nr 7. Wsparcie asystentów rodziny

asystentura	2012 r.	2013 r.
rodziny korzystające z usług asystenta	68	75
w tym rodziny zobowiązane przez sąd do pracy z asystentem	4	11

Asystent rodziny, po analizie sytuacji rodziny z pracownikiem socjalnym oraz pozostałymi specjalistami (kurator, pedagog szkolny, dzielnicowy) sporządza plan pracy z rodziną. Określa, jakie braki i potrzeby występują w rodzinie, cele do osiągnięcia oraz zadania służące ich osiągnięciu. Rodzina zostaje objęta wsparciem pedagoga-specjalisty do spraw rodziny, psychologa i prawnika oraz działaniami terapeutycznymi i mediacjami.

Wykres nr 3: Okres korzystania przez rodziny z usług asystenta

Pracę z asystentem rodziny w 2012 r. zakończyło 10 rodzin i w 2013 r. 18 rodzin.

Tabela nr 8. Zakończenie pracy z asystentem rodziny

przyczyna zakończenia pracy	2012 r.	2013 r.
osiągnięcie celu	1	7
zaprzestanie współpracy przez rodzinę	8	8
brak efektów	1	2
zmiana metody pracy z rodziną	-	1

Osoby, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej spowodowanej przemocą domową, uniemożliwiająca przebywanie ze sprawcą przemocy pod wspólnym dachem w miejscu dotychczasowego zamieszkania otrzymują schronienie w hostelu dla ofiar przemocy. W Świdnicy pomoc w tej formie realizuje Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”, na zlecenie Gminy Miasta Świdnicy. Jest to miejsce tymczasowego (do 3 miesięcy), nieodpłatnego pobytu. W razie konieczności udzielana jest pomoc w uzyskaniu opieki medycznej, wyżywienie, pomoc materialna oraz wsparcie psychologiczno-pedagogiczne. W 2012 r. w hostelu przebywało 21 osób, w tym 9 dorosłych i 12 dzieci, w 2013 r. – 21 osób, w tym 7 dorosłych i 14 dzieci.

W razie konieczności, pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej umieszczają ofiary przemocy domowej w placówkach poza Świdnicą – w 2012 r. 1 rodzinę, w tym 1 osobę dorosłą i 2 dzieci oraz w 2013 r. 3 rodziny, w tym 4 osoby dorosłe i 9 dzieci.

Gdy dochodzi do sytuacji, w której rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub władza ta została ograniczona, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej i umieszczeniu poza rodziną biologiczną. Na koniec 2013 r. w pieczy zastępczej przebywało 43 dzieci. 26 dzieci umieszczono w 2012 r., z których 9 powróciło do środowiska rodzinnego i 26 dzieci umieszczono w 2013 r.

Tabela nr 9. Dzieci przebywające w pieczy zastępczej

forma pieczy zastępczej	liczba dzieci		
	2012 r.	2013 r.	
		łącznie	umieszczonych w 2013 r.
rodzina zastępcza zawodowa	8	9	6
rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia opiekuńczego	-	1	1
rodzina zastępcza spokrewniona	4	9	5
niezawodowa rodzina zastępcza	-	1	-
placówka opiekuńczo-wychowawcza	13	23	14
dom pomocy społecznej dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie	1	-	-

W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, gmina ponosi odpłatność :

- 10% w pierwszym roku przebywania dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% w drugim roku przebywania dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% w trzecim i następnym latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

III. Zasoby

Głównym realizatorem i koordynatorem działań w ramach Programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy. Zapewnia on pomoc materialną, rzeczową, pracę socjalną oraz wsparcie psychologiczne i doradztwo prawne. Umożliwia podnoszenie kompetencji rodzin tego wymagających w zakresie pełnienia prawidłowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych, przede wszystkim poprzez organizowanie warsztatów i konsultacji. Obsługuje również działania realizowane przez Miejską Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdnicy i Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Urząd Miejski w Świdnicy zleca i udziela dotacji w trybie otwartych konkursów ofert organizacjom pozarządowym realizującym zadania w zakresie wspierania rodziny, w szczególności:

- prowadzenie placówek wsparcia dziennego z programem socjoterapeutycznym dla dzieci i młodzieży,
- prowadzenie punktu pomocy psychologiczno-pedagogiczno-prawnej z telefonem zaufania,

- praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zagrożoną uzależnieniami, przemocą (w tym zatrudnienie asystentów rodziny),
- prowadzenie hostelu dla ofiar przemocy w rodzinie.

Od 15 stycznia 2014 r. w Urzędzie Miejskim w Świdnicy rodziny wielodzietne mogą starać się o uzyskanie Świdnickiej Karty Dużej Rodziny. Uprawnia ona do zniżkowych i promocyjnych opłat dla rodzin wielodzietnych za korzystanie z dóbr kultury, sportu i rozrywki, usług publicznych oraz preferencyjnych ofert przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą, którzy wyrazili chęć przystąpienia do programu polityki prorodzinnej „Świdnicka Karta Dużej Rodziny”.

W realizacji zadań wynikających z Programu uczestniczą również inne instytucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny oraz pełniące funkcje wspierające, w szczególności:

- działania prewencyjne w rodzinach oraz wobec dysfunkcyjnych zachowań dzieci i młodzieży realizuje Komenda Powiatowa Policji w Świdnicy,
- działania w ramach interwencji kryzysowej, w tym poradnictwo i organizowanie opieki w rodzinach zastępczych i ośrodkach opiekuńczo-wychowawczych wykonuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy,
- rodzinom uwikłanym w problem alkoholowy i przemocowy profesjonalny programu terapeutyczny, mający na celu ograniczenie szkód zdrowotnych wynikających z używania substancji psychoaktywnych zapewnia Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Świdnicy,
- poza nauczaniem dydaktyczno-wychowawczym, świdnickie przedszkola, szkoły i inne placówki oświatowo-wychowawcze zapewniają przede wszystkim wsparcie psychologiczne i pedagogiczne oraz działania wyrównujące szanse edukacyjne dzieci i młodzieży.

IV. Zadania

Cel szczegółowy 1. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej dzieci i rodzin.	
zadania	wskaźniki realizacji działań
1) bieżąca analiza sytuacji rodzin-podopiecznych MOPS	- liczba dzieci/rodzin objętych monitorowaniem sytuacji zdrowotnej i formy - liczba rodzin uwikłanych w problemy uzależnień, przemocy - podział rodzin ze względu na dominujące przyczyny kryzysu w rodzinie - liczba osób/rodzin ze środowisk zagrożonych uzależnieniami, przemocą, motywowanych do podjęcia terapii przez rodziców objętych monitorowaniem - liczba rodzin objętych patronażem popołudniowym i godzin patronażu - liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
2) zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dzieci i rodzin	- liczba i formy udzielonej pomocy materialnej i rzeczowej - liczba dzieci/rodzin objętych pomocą materialną i rzeczową
3) organizowanie miejsc opieki i wychowania dzieci i młodzieży	- liczba dostępnych placówek wsparcia dziennego z programem socjoterapeutycznym i miejsc w placówkach - liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach placówek wsparcia dziennego - liczba dzieci i młodzieży objętych dożywianiem placówek wsparcia dziennego - liczba dzieci i młodzieży objętych opieką placówek wsparcia dziennego, które uzyskały promocję do klasy następnej

4) zapewnienie osobom doznającym przemocy miejsc w hostelu	- liczba osób dorosłych i dzieci przebywających w hostelu
5) działania aktywizujące rodziny społecznie i zawodowo	- formy działań aktywizujących i liczba osób/rodzin nimi objętych - liczba osób objętych kontraktem socjalnym
6) zabezpieczenie środków na pobyt w pieczy zastępczej	- liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych latach i przebywających w poszczególnych formach pieczy zastępczej - wysokość środków przeznaczonych na pokrycie pobytu dzieci w pieczy zastępczej
Cel szczegółowy 2. Wspieranie rodzin we wzmocnieniu ich roli i funkcji opiekuńczo-wychowawczych.	
zadania	wskaźniki realizacji działań
1) pomoc w integracji i reintegracji rodziny	- liczba asystentów pracujących na rzecz mieszkańców Świdnicy - liczba rodzin, którym przydzielono asystenta, z podziałem na rodziny z dziećmi i rodziny, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej - liczba rodzin zobowiązanych do pracy z asystentem rodziny przez sąd - liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny przez okres do 3 miesięcy, do 12 miesięcy, powyżej 12 miesięcy - liczba rodzin, które zakończyły pracę z asystentem, z podziałem na przyczyny - liczba dzieci objętych pieczą zastępczą, które powróciły do środowiska rodzinnego
2) rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych oraz w zakresie planowania i funkcjonowania rodziny	- liczba szkoleń, warsztatów, konsultacji i ich uczestników - formy i liczba udostępnionych fachowych publikacji - liczba i formy działań medialnych promujących pozytywne zachowania w sferze opiekuńczo-wychowawczej
3) umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego, terapii, mediacji	- liczba i rodzaj miejsc poradnictwa specjalistycznego - liczba osób i udzielonych porad z podziałem na kategorie problemowe - liczba i formy przekazów informujących o miejscach pomocy
4) umożliwienie funkcjonowania na terenie Miasta rodzin wspierających	- liczba rodzin wspierających
Cel szczegółowy 3. Wspieranie działalności instytucji, organizacji i osób fizycznych realizujących zadania w zakresie wspierania rodzin.	
zadania	wskaźniki realizacji działań
1) tworzenie możliwości podnoszenia kompetencji przez realizatorów działań w zakresie wspierania rodziny	- liczba szkoleń, warsztatów, konsultacji i ich uczestników - formy i liczba udostępnionych fachowych publikacji
2) wypracowanie procedur regulujących postępowania w pracy z rodziną	- liczba i opis wypracowanych procedur - liczba spotkań przedstawicieli różnych instytucji realizujących działania na rzecz rodzin i liczba uczestników

V. Harmonogram realizacji i źródło finansowania

Zadania w ramach Programu Wspierania Rodziny w Gminie Miasto Świdnica na lata 2015-2017 mają charakter ciągły i realizowane będą przez cały okres obowiązywania Programu. Finansowanie Programu w latach 2015-2017 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Miasta Świdnicy, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

VI. Monitorowanie

Realizacja działań podejmowanych w ramach Programu Wspierania Rodziny w Gminie Miasto Świdnica na lata 2015-2017 jest monitorowana i ewaluowana przez Dział Pomocy Specjalistycznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy.

Roczne sprawozdania z realizacji Programu, sporządzane na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji zadań, będą przedkładane przez Prezydenta Miasta Świdnicy, w terminie do 31 marca każdego roku, Radzie Miejskiej w Świdnicy.